

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Viiden tähden tulosaamu - ikääntyvien ennaltaehkäisevät palvelut

Iäkkäiden yksinäisyyden vähentäminen ja
osallisuuden edistäminen

Tiina Hovila, projektipäällikkö

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Kehittämistyön tarve

- Projektin tavoitteena on vahvistaa ikääntyneiden yksinäisyyden ja tästä aiheutuvan palveluntarpeen tunnistamista kotihoidossa ja seniori-infon palvelutarpeen arviossa.
- Kohderyhmä 65-vuotiaat asiakkaat, jotka kokevat yksinäisyyttä ja heillä tukiverkostot olemattomat.
 - Palveluiden piirissä asiakkaita, joilla todellinen palvelutarve liittyy yksinäisyyden kokemukseen.
- Yksinäisyyden ja sen syiden **tunnistaminen** yksinäisyyteen liittyvät **tarpeet** voidaan erottaa muusta avuntarpeesta ja hoitajien käynnit kohdentaa vaativaan avuntarpeeseen.

Pilottialueella kaksi kokeilua

Gubbe palvelu kodinhoidollisiin tehtäviin

- 22 asiakasta sai sovitun käynnin palveluntuottajalta 16 kuukauden ajan
- Tavoite asiakkaan aktivointi, arjen askareiden yhdessä tekeminen
- Avustajan läsnä ollessa myös ulkoilua, jumppaa, seurustelua, läsnäolo vahvaa
- Asiakkailla nimetty avustaja, luo jatkuvuutta
- Palaute positiivista, mutta ei vaikutusta yksinäisyyden kokemukseen

Etänä yksinäisyyttä vastaan oppilaitos yhteistyö

- Laurea ja Metropolia tuottivat 39 kotihoidon asiakkaalle etäpalvelua
- Elä-laitteet "aktiivisempaan" käyttöön
- Kotihoito ja etähoitajat suorittivat asiakasvalinnan
- Palaute positiivista, 38 olisi halunnut jatkaa
- Miinuksena iso resurssitarve, haastattelun mukaan ei vaikutusta yksinäisyyteen

- => Toteutettiin uudet shl 19§ tukipalvelutuotteet asiointi, vaatehuolto, siivous

Kokeilun tulokset, opit ja haasteet

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Yksinäisyyden kokemus iRAI HC tietokanta

Yksinäisyyden kokeminen on kasvanut kotihoidon asiakkailla

Yksinäisyyteen kiinnitetään huomio asiakkaan arvioinnissa

- "Yksinäisyydellä on monet kasvot" - jokaisella erilainen kokemus
- Vaatii pitkäjänteistä tavoitteellista työskentelyä omahoitajalta
- Vaikeasti mitattava, esim. vaikutus mihin aikaa vuorokaudesta kysytään

MapLe-15 mittaus alue	1.12.2023 % (määrä/lukitut)	31.5.2025	Tavoite
Luvn KAT	15% (368/2526)	12% (337/2906)	15%
Matola	15% (27/180)	10% (19/190)	15%

Yksinäisyyden kokemus	1.12.2023 % (määrä/lukitut)	31.5.2025	Tavoite
Luvn KAT	30% (771/2526)	34% (990/2909)	25%
Matola	29% (53/180)	39% (75/190)	25%

Verkoston ja yksinäisyyden kokemuksen selvittäminen

Asiakkaan haastattelu-luottamuksellinen kohtaaminen

Tunnistetaan asiakkaan yksinäisyyden ja osattomuuden kokemus - apukysymykset käyttöön

Kirjaaminen => kokemus kirjataan kh tots ja hops voimavarakartoitus (life care)
Pegasos
Mediatri

Heräte: asiakas turhautunut, masentunut, verkostoa ei ole

Neuvonta ja ohjaus yksinäisyyttä lieventävään toimintaan: Olkkari, Hyte-palvelut, VESA, tukipalvelut

Asiakkaan aktiivinen rooli erityisesti tukipalveluissa yhdessä tekeminen; ulkoilu, tiskaaminen, pyykinviikkaus

Apukysymykset

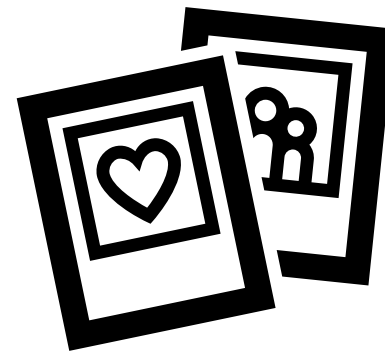
Yksinäisyyden tunnistaminen

- Koetko yksinäisyyttä? Milloin koet yksinäisyyttä?
- Ketä ihmisiä kuuluu arkeesi? Keiden kanssa olet tekemisissä?
- Onko sinulla päivittäin kontakteja muihin ihmisiin? Tapaatko säännöllisesti muita ihmisiä tai juttelet puhelimessa heidän kanssaan?
- Onko sinulla läheisiä ihmisiä?
- Pidätkö yhteyttä läheisiisi, ystäviisi, naapureihisi? Miten?
- Onko sinulla joku, johon turvaudut sairastuessasi tai muissa vaikeuksissa?
- Millaista seuraa toivoisit? Toivoisitko esimerkiksi enemmän juttuseuraa?
- Mitä haluaisit tai olet valmis tekemään yksinäisyyden kokemuksen vähentämiseen? Kaipaako ryhmätoimintaa/kerhotoimintaa

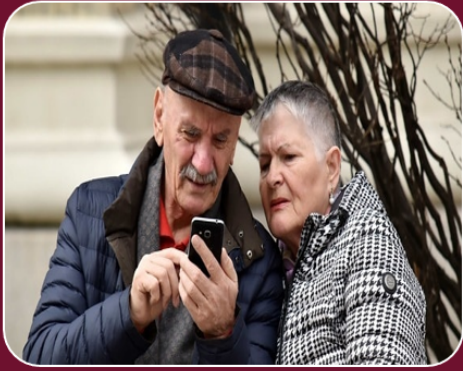
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Osattomuuden tunnistaminen

- Millainen elämäsi on ollut?
Kerro jostain sinulle merkityksellisestä elämäntapahtumasta.
- Mikä tekee sinut iloiseksi arjessa?
- Millaisia kiinnostuksen kohteita sinulla on?
Mikä sinua kiinnostaa?
- Millaisia taitoja ja osaamista sinulla on?
Mitä haluaisit oppia?
- Mitä ovat mieleisiä asioita elämässäsi,
mistä saat voimaa?

Oppimismatka pilotissa

Onnistumiset ja opit

- Yksilöllinen arviointi keskiöön
 - Yksinäisyyden selvittäminen osaksi arviointia
 - Yksinäisyyden tunnistamiseen ja kirjaamiseen toimintamalli
- Toimintakyvystä riippumatta asiakkaat aktivoidaan oman arjen hallintaan
- Myös yksinäisyys tavoitteen asetteluun hoitosuunnitelmassa

Haasteet

- Asiakkaan aktivointi haaste kun "mökkiytynyt"
- Vapaaehtoisten vähäinen määrä
- Vaatii jatkuvaa puheeksiottoa ja kannustusta aktiivisuuteen
- Osa jumissa kotona liikkumisen tai asunnon sijainnin takia
- I RAI HC mittaritietojen luotettavuus
- Yksinäisyyden kokemus vaikeasti mitattavissa

Asiakkaan näkökulma ja jatkokehittäminen

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Asiakkaan näkökulma

- Gubbe avustajan palvelun sekä etäkokeilu oppilaitosyhteistyönä koettiin tärkeänä palveluna. Palautteet viestitettiin projektipäällikölle viikoittain.
 - Palveluna ajan ja sen jälkeinen kokemus toi mielihyvää ja vähensi yksinäisyyttä.
 - On jotain mitä odottaa, jatkuvuus tärkeä
 - Asiakkaan palvelutunteja vähennettiin kotihoidon hoitajan tuottamana
- Etäryhmien asiakaspalautteet välittömästi etäistunnon jälkeen.
 - "Tuo vaihtelua arkeen, näkee toisia ihmisiä, etenkin kun liikkuu vähän"
 - "On mukava ryhmä joka kerta, tuokiot toivat muuta ajateltavaa ja oli virkistävää, kun oli ohjelmaa."
 - "Yksi kerta viikossa oli sopiva"

Saavutukset ja jatkokehittäminen

- Projektista syntyi jatkuvan arvioinnin toimintamalli, jossa yksinäisyys huomioidaan yksilöllisesti
 - Tunnistamiseen ja puheeksiottoon ohjaavat kysymykset – tieto kirjataan hoitosuunnitelmaan ja asetetaan tavoite
=> juurruttaminen ja koulutus kaikkiin tiimeihin 2025 vuoden aikana
 - Ohjaus palveluihin, kuten
 - Avainsäätiö, 9 yksilöasiakasta
 - Etäolkkari ja Olkkari
 - Tukipalvelut, mm.: asiointiapu, vaatehuolto, siivous yhdessä tehden ja osallistaen
 - Vapaaehtoistyö - VESA 2.0 -hanke
 - Perhehoito

Jatkuvan arvioinnin toimintamalli

- Asiakkaan toimintakyky arvioidaan 1-6 kuukauden välein koti ympäristössä
- Omahoitajan ja sairaanhoitajan kiinteä yhteistyö ennen arviointia ja jälkeen
 - Asiakkaan mielipide ja motivaatio palveluihin
 - Tavoitteet ja arviointi kirjataan
 - Yksinäisyys ja sosiaalinen verkosto
 - Palvelut ja mahdollisuudet omalla asuin alueella
 - Vapaaehtoinen mukaan ensimmäiselle kerralle
 - Etäolkkari mahdollisuus esiin
 - Mielenterveys- ja päihde asiakkaiden yksinäisyys

Kiitos, tack!

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

